

> Drogues: crear i destruir

Nous llibres dedicats a les drogues. Un, analitza l'impacte social i individual al segle XX de l'heroïna, l'altre fa un repàs a la història del rock des del consum d'estupefaents

a peu de carrer

JAUME VIDAL

Explicava públicament Elton John, després de la cura de desintoxicació a la qual es va sotmetre per deixar l'alcohol i la cocaïna, les patètiques situacions per les quals havia passat en el seu moment de màxima addicció. Una, trobar-se tot sol de matinada a l'habitació d'un hotel serpentejant damunt la moqueta a la recerca d'engrunes del polsim que havia alegrat la festa de la vigília. Una altra, entrar a l'estudi de gravació carregat fins dalt i sortir tot cofoi convençut d'haver enregistrat una obra mestra. La realitat era ben diferent. Els seus discos més lamentables es troben en la seva fase més addictiva.

El mite de l'ús de les drogues com a estimulants creatius és fals. És cert que moltes de les grans realitzacions artístiques de tota mena han estat possibles per l'estimulació energètica, per la modificació de percepcions o per un determinat punt de follia que pot derivar de l'ús i l'abús de les drogues. És cert que la literatura del segle XIX i XX no seria la mateixa sense les drogues: Thomas de Quincey, Baudelaire, Apollinaire, Cocteau, Huxley, Lowry i molts altres van tenir una estreta relació amb l'opi, la mescalina, el peiot i la morfina. La generació *beat* amb Ginsberg, Keruac i Burroughs van transitar, a més de per la Ruta 66, pels camins del haixix i de l'LSD. Però no és menys cert el gran historial de baixes que hi ha en el moment de més mitificació del consum creatiu: els seixanta i els setanta. Morrison, Hendrix i Joplin són casos molt representatius. Però quantes persones sense cap transcendència pública van quedar-se a la cuneta amb l'afany de trobar en les drogues el seu estimul creatiu?

Sobre drogues, les seves varietats i la seva resposta física i cultural, acaben de publicar-se dos llibres: *El siglo de la heroína* (Melusina), de Tom Carnwath i Ian Smith, i *Historia del rock y las drogas. La influencia de las drogas en la música popular des de el jazz hasta el hip-hop* (Robinbook). El primer incideix en la penetració de l'heroïna, en les conseqüències fisiològiques, en el món de la delinqüència i fins i tot fa una reflexió sobre les conseqüències del fet de legalitzar l'heroïna.

El llibre de Shapiro, tot i que dóna especial relleu al món del rock i el seu entorn en què la droga va agafar característiques d'encapçalament generacional, s'enceta amb la descripció d'un ambient que va viure i patir molt les drogues: l'univers del jazz. Un món recreat en una pel·lícula en què potser trobem el millor paper de la trajectòria de Frank Sinatra com a actor: *L'home del braç d'or* (dirigida per Otto Preminger). En el film, *la veu* interpreta un músic de jazz addicta a l'heroïna. Un cas no tan de ficció i del qual es fa referència en el llibre és el d'una veu irrepetible, la de Billie Holiday.

El llibre, però, incideix més en el rock i mostra com cada música va tenir la seva droga (o cada droga va tenir la seva música). El món amfetamínic de les pastilles no és un invent de la música electrònica. Els primers *pastillers*, musicals (deixem a banda les senyores *maries* que van començar a substituir l'aigua del Carme per les amfetamines que feien perdre la gana) van ser els *mòds* (tornant a les referències cinematogràfiques paga la pena revisar la pel·lícula *Quadrofènia*) que van trobar l'emblema musical (una mica forçat segons Shapiro) del grup The Who, que precisament publica avui un nou disc després de 24 anys sense fer-ho.

Cada etapa del rock va tenir la seva droga: «Els Beatles van descobrir el que els músics de rock ja sabien [...] que les amfetamines són drogues de treball. Ningú no pot tocar borrarxo com una cuba i que els que tocaven havent pres àcid acabaven per dialogar amb el micro o l'altaveu. Les amfetamines (i més tard la cocaïna) donen al músic valor per sortir a l'escenari i l'actitud necessària per seguir endavant en l'actuació. Però intentar parlar amb el públic pot ser un error», explica Shapiro. I cita un exemple: quan Elvis prenia amfetamines per aprimar-se, el públic dels seus concerts havia d'escoltar uns feixucs discursos.

+ Rèplica d'una guitarra de Hendrix, mort a causa de les drogues. Foto: APMAUVINIÈRE